

Altın ve Gümüş Sistemi ve Kâğıt Para Krizleri

Doların karaborsada alevlenmesinin nedenleri.. Krizin tırmanmasında bankaların rolü nedir?

Bankacılar ve analistler, Mısır'da faaliyet gösteren bazı bankaların, ithalatçıların, talep edilen miktarın %20'sinden feragat edilmesi karşılığında kendilerine paranın kaynağı sorulmaksızın senetli krediler açmak için döviz yatırımlarına izin verdiklerini ve bunun da paralel piyasada Doların Cüneyh (Mısır lirası) karşısındaki fiyatının alevlenmesinin en önemli nedenlerinden biri olduğunu düşünüyorlar. Bu durum bazı sanayi, ticaret ve emlak sektörlerinin Cüneyh yerine Dolarla satış yapmalarıyla aynı zamana denk gelmekte ve bu da son zamanlardaki krizi tetiklemektedir.

Bankalarda Doların resmi kuru 30,9 Cüneyh iken, geçtiğimiz hafta sonu yapılan işlemlerde karaborsadaki fiyat 70 Cüneyhi aşmıştır.

Para krizinin en önemli nedenleri

Mısır'da faaliyet gösteren özel bir bankada Uluslararası İşlemler ve Hazine Sorumlu Başkan Yardımcısı, Mısır'da yaşanan döviz krizinin en önemli nedenlerinden birinin, geçen yıldan beri bankaların, ithalatçıların temel olmayan malları finanse etmelerine izin vermelerinin yanı sıra onların, resmi fiyat üzerinden %20'ye kadar olan kısmının bankaya feragat edilmesi ve kendilerinden kaynağı sorulmaksızın bankaya Dolar temin etmeleri şartıyla bekleme listesindeki sıralarını atlamalarına izin vermeleri olduğunu ve bunun da paralel piyasada dövize büyük bir talep oluşturduğunu düşünüyor.

Ayrıca bankaların, Doları doğrudan ithalatçılardan değil de, aksine müşterinin bankayla anlaşmasının ardından ilgili taraflar aracılığıyla ve bu tarafların banka şubelerinden birindeki kasada dolardan feragat etmesinin ardından ithalatçının işlemin tamamlanması için bu feragatnamelerin kopyalarını senetli krediler finansman görevlisine göndermesi yoluyla kabul ederek uyuşmazlıklara düşmekten kaçınmak için bu işlemleri zeki bir şekilde uygulamaya özen gösterdiklerini açıkladı.

Kıssalarda genellikle çözüm, (Ya'nın dahil olmasıyla) kıssanın kahramanını fethası konusunda uyanan yedinci babta oluyor...

Sömürgeci güçleriyle, onun medyasıyla, onun kültürüyle sırtlanışanlarla ve Mısır da dahil ümmetten hayrı engelleyen ajan yöneticilerle günümüz dünyası, sürekli olarak İslam'a karşı uyarıda bulunurlarken aslında insan yapımı hükümlerin yasakladığı şeylerin -ki o, yaratıcı Celle ve Âla katından gelen şerî bir vaciptir- yapılması gerekiyor.

Doların fiyatı bu hafta başında karaborsada hafif bir düşüş kaydetmesine rağmen ancak ümmetin akidesinden kaynaklanan köklü çözümler sunulmadığı sürece kriz kroniktir.

İslam akidesinden kaynaklanan ve Hizb-ut Tahrir'in Nübüvvet Minhacı üzere Raşidi Hilafet yoluyla vakıada oluşturmaya çalıştığı köklü çözüme yönelik bu sunum, Hizb-ut Tahrir'in neşriyatlarından olan Hilafet Devleti'nde Maliye kitabındandır:

(Altın ve gümüşün dolaşımında para olarak kullanıldığı dönemlerde, dünyada parasal problemler yoktu. Dünya üzerinde egemenliklerini yerleştirebilmek için sömürgeci ülkelerin ekonomik ve mali sömürgecilik üsluplarında geliştirdikleri tekniklerden sonra, dünyada parasal problemlerle karşılaşmaya başlandı. Para birimini, sömürgecilik araçlarından biri hâline getirdiler. Altın ve gümüş para sisteminden vazgeçerek herhangi bir şekilde altına ve gümüşe dayanmayan, altın ve gümüş karşılığı olmayan, kanuni kâğıt paraları ve banka mevduatlarını da para kabul ederek para sistemini bir başka para sistemine dönüştürdüler. Böylece kendi çıkarları doğrultusunda, dünyada para ile oynamaya başladılar. Parasal krizler ve ekonomik problemler oluşturdular. Kanuni kâğıt paraların basılmasını artırdılar ve böylece para miktarında anormal şişkinlikler oluşturdular. Bu ise paraların alım gücünde önemli düşümlere yol açtı. İşte bütün bunlar, altın ve gümüş sisteminden vazgeçilmesinin sonucudur.

Altın ve gümüş sistemi dünyanın şu anda karşı karşıya kaldığı parasal sorunları ve şiddetli enflasyonu ortadan kaldıracak, parada istikrar sağlayabilecek, değişim kurlarını

sabitleştirecek, devletlerarası ticareti geliştirebilecek tek güçtür. Bu nedenle altın ve gümüş sistemi, birtakım ekonomik özellikleri bünyesinde barındırır. Bunlar şunlardır:

1- Altın ve gümüş, dünya üretiminde maden arama ve arıtma masraflarının egemen olduğu bir maldır. Altına ve gümüşe olan talep, diğer mal ve hizmetlere olan talebin karşılığıdır. Bu özellik, kâğıt para sisteminde olduğu gibi dünyayı, sömürgeci devletlerin merhamet kanatları altında bırakmaz. Zira kâğıt para sistemini kullanan devletler, bu sistem gereğince, diğer devletlerle olan ödemeler açığını kapatabilmek için istedikleri zaman para basmak yoluyla, piyasalara diledikleri miktarda parayı sunabilmektedirler.

2- Altın ve gümüş, kâğıt parada olduğu gibi, dünyayı aniden dolaşımda bulunan para artışları ile karşı karşıya bırakmaz. Bu nedenle para, sebat ve istikrarlı olma özelliğini korur ve güven artışı kazanır.

3- Altın ve gümüş sistemi, devletlerarasındaki ödemelerde ortaya çıkabilecek bütçe dengesizliklerini merkez bankalarının müdahalesi olmaksızın kendiliğinden, otomatik olarak karşılayabilme özelliğine sahiptir. Zira günümüzdeki devletlerin para birimleri arasındaki döviz kurlarında dengesizlik olduğunda müdahalede bulunmaktadırlar. Bir ülkenin ithalatının ihracatından fazla olması, parasının ihracatı fazla olan ülkeye akışını, altının ve gümüşün ülke dışına çıkışını artıracak ve içeride fiyatlar düşecektir. İçeride fiyatların ucuzlamasına bağlı olarak ithalatın azalmasından dolayı içerideki malların fiyatları, ithal edilen malların fiyatlarından daha ucuz olacaktır. Üstelik devlet, ödemeler dengesindeki açık devam ettiği sürece ihtiyati altın ve gümüş miktarını kaybetmekten korkacaktır. Kâğıt para sisteminin uygulandığı bir sistemde ise devlet, ödemeler bilançosundaki açığı kapatabilmek için para basma yoluna gidecektir. Çünkü para basmasını engelleyecek kurallar yoktur. Karşılıksız para basmak ise enflasyondaki artışa ve paranın alım gücünün azalmasına neden olacaktır. Altın ve gümüş sisteminde ise kâğıt paranın belli fiyattan altına ve gümüşe dönüştürülebilme durumu var oldukça devletin dilediği gibi kâğıt para basması mümkün olmayacaktır. Çünkü devlet, para basımını genişlettiği zaman altına olan talebin artacağından, bu talep karşısında acze düşeceğinden veya parasının dışarı kaçmasına bağlı olarak rezervlerinin yok olmasından korkar.

4- Altının para birimi olmasına bağlı olarak devletlerin altın üzerinde tahakküm etme imkânı ortadan kalkar ve bu durum altına büyük bir ayrıcalık kazandırır. Zira bir devlette var olan para miktarının büyük küçük olmasına bakılmaksızın herhangi bir nakit miktarı, piyasanın ihtiyaç duyduğu nakit işlemleri için yeterli olur. Çünkü malın tümü, beraberinde değişim fiyatına da sahip olur. Diğer malların üretimi artar ve fiyatlar ucuzlar. Oysa kâğıt para sisteminde para miktarındaki artış aynı sonucu doğurmaz. Para miktarındaki bir artış, enflasyona yol açacağından paranın alım gücünün azalmasına neden olur. Kâğıt para sistemi enflasyonu körüklerken altın ve gümüş sistemi enflasyonu yok eder.

5- Altın ve gümüş sisteminde farklı ülkelerin paraları arasındaki döviz kurunun/değişim fiyatının, sabit olmasından dolayı da faydalıdır. Çünkü her ülkenin para biriminde, belli miktarda altın ve gümüş vardır. Bu nedenle paralar ne kadar farklı da olsa tüm dünyanın altın ve gümüş cinsinden tek nakdi olacaktır. Bu durumda dünya ticari özgürlüklerden, ülkeler arasındaki mal ve hizmetlerin kolayca intikalinden faydalanacağı gibi uluslararası ticaretin gelişmesinin gerektireceği para azlığı zorlukları da ortadan kalkmış olacaktır. Döviz kurlarının sabit olmasından dolayı tüccarlar, dış ticarete açılmaktan korkmayacaklardır.

6- Altın ve gümüş sistemi, her ülkenin altın ve gümüş servetini korur. Bir ülkeden diğer ülkeye altın kaçakçılığının olmaması, ülkelerin altın ve gümüş stoklarını korumak için herhangi bir önlem almalarına gerek bırakmaz. Çünkü bunlar, bir malın fiyatı veya yapılan bir hizmetin karşılığı olmasının dışında taşınmazlar.

Bu faydaların tamamı, altın veya gümüşün ayrı ayrı para birimi olarak kullanıldığı tek maden sistemi veya altın ve gümüşün birlikte kullanıldığı çift maden sistemi uygulandığı zaman gerçekleşir. Buna ilave olarak çift maden sistemi, maden kapasitesinin artmasına bağlı olarak paranın toplam arzının daha fazla olmasını sağlar. Böylece devlet, insanların para ihtiyaçlarını kolayca karşılar. Paranın alım gücünü kuvvetlendirir. Fiyatların genel seviyesini daha fazla sabit tutar.

Altın ve gümüş sisteminin avantajları ve faydaları bunlardır. Ancak bu sistem uluslararası tekelcilikten, gümrük engellerinden, altın ve gümüş rezervlerinin önemli bir kısmının büyük

devletlerin kasalarında bulunmasından, altın üretme ve küresel ticarete rekabet gücüne sahip devletlerin varlığından veya bu devletlerin teknokratlara, teknikerlere ve mühendislere sahip olmalarından, altın ve gümüş sistemi yerine zorunlu kâğıt para sistemini benimsemelerinden kaynaklanan problemlerle de karşı karşıyadır.

Özellikle de altın ve gümüş sistemi dışındaki bir sistemi uygulayan ve uluslararası ticarete etkili olan büyük devletlerin varlıklarını sürdürmeleri hâlinde, altın ve gümüş sistemini benimseyen devletlerin bu türden zorluklardan kurtulabilmeleri için:

- Kendi kendine yeterlilik siyasetini uygulamaları,
- İthalatlarını azaltmaları,
- İthal etmek istedikleri malları altın ve gümüş yerine kendilerinde var olan malla mübadelesine çalışmaları,
- İhtiyaç duyulan bir malı alabilmek için de önce kendilerinde var olan bir malı satmaya çalışmaları,
- Ya da ihtiyaç duyduğu mal ve hizmetlerin ithalatını yapabilmek için gerekli olan altını, gümüşü veya dövizi, kendisinde var olan malın satılmasına çalışarak temin etmelidir.

Bunlara ilave olarak çift maden, yani altın ve gümüş sistemini uygulayan devletlerin, altın ve gümüşün birbiri ile değişim fiyatlarını sabit tutmaktan sakınmaları ve bunun gereği olarak da döviz kurunun fiyat dalgalanmalarını takip etmesine izin vermelidir. Çünkü iki para birimi arasındaki değişim oranını sabit tutmak, piyasa fiyatının dolaşımdaki yasal değerine karşı, değeri yükselen para biriminin saklanmasına ve bunun yerini dolaşımda değeri ucuzlayan paranın almasına neden olur. Çünkü kötü para, iyi parayı tedavülden kovar.

Altın Sistemine Dönüş Nasıl Tamamlanır?

Altın sistemine dönebilmek için altın sisteminin ortadan kaldırılmasına neden olan faktörlerin yok edilmesi, bu sistemden vazgeçilmesi yani şu işlemlerin yapılması gerekir:

- 1- Kâğıt para basımının, hemen durdurulması,
- 2- Mali işlemlerde, altın para sistemine dönülmesi,
- 3- Altın ihraç ve ithali önündeki tüm engellerin ve altına karşı alınmış gümrük duvarlarının kaldırılması,
- 4- Altını mülk edinmeyi, alımını, satımını ve altına dayalı sözleşmelerin yapılmasını yasaklayan kanunların kaldırılması,
- 5- Dünyada başlıca paraların mülk edinilmesine konulan kısıtlamaların kaldırılması ve aralarında serbest rekabetin sağlanması gerekir. Böylelikle devletler para biriminin değerini düşürme veya dalgalanmaya bırakma girişimlerinde bulunmaya gerek kalmadan para birimlerinin kendileri ve altın arasında sabit bir kur oluşsun.

Ne zaman ki altının tedavülü için önündeki engeller kaldırılırsa kısa sürede açık bir piyasası oluşur. Böylelikle tüm uluslararası para birimleri altına göre sabit bir kura sahip olacak ve küresel olarak altın ile işlem yapılması sağlanacaktır ve yapılacak bütün akitlerin içereceği malların değeri altına göre ödenecektir. Bütün bu girişimleri tek ve güçlü bir devlet gerçekleştirir ve bu girişimin sonucunda başarılı olursa diğer devletlerin ona tabi olup cesurca davranmasını sağlayacaktır. Böylece dünyada altın sisteminin tedavüle yeniden dönmesinde önemli bir adım atılmış olur.

Şu bir gerçek ki Hilafet Devleti dışında dünyanın hiçbir ülkesi bunu gerçekleştirememektedir. Çünkü altın ve gümüş sistemine dönmek, Hilafet Devleti için şerî bir hükümdür. Zira evrensel olan Hilafet Devleti, hidayet bakımından ve yapısı itibarı ile dünyadan sorumludur.) Bitti.

وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكاً وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى * قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا * قَالَ

“Ve kim Benim zikrimden yüz çevirirse, o taktirde mutlaka onun için sıkıntılı bir geçim dar bir hayat vardır ve kıyamet günü de onu kör olarak haşrederiz. O: Rabbim! Beni niçin kör olarak haşrettin? Oysa ben, hakikaten görür idim der. (Allah) buyurur ki: İşte böyle. Çünkü sana ayetlerimiz geldi; ama sen onları unuttun. Bugün de aynı şekilde sen unutuluyorsun!” [Taha 124-126]